פרי הארץ — נח

ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה. כי הנה ידוע שהתפלה צריכה להיות מקירות הלב, פירוש -- שצריך להעלות הדיבור לשרשה, לבינה, דמינה דינין מתערין. וזהו "קירות הלב" - בינא ליבא. וזה נקרא 'בית הכנסת' ששם מתכנסים כל המדות. ואז תפלתו נשמעת, ואז נתעלו כל המדות.

וזהו "נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות השם" -- פירוש, הדיבור נכסף לעלות לשרשם להמשכילים שהם חכמה ובינה שנקראים 'חצרות השם', שהשי"ת נישרה(?) בהם כמש"ה ה' בחכמה, ואז נתעלו כל המדות שבמדרגת התחתונים כמ"ש בזוהר הכל בחכמה אתברירו, פירוש -- כשבאין לשרשם לחכמה נתעלה הנצוצות קדושות שבה והרע נופל. וזהו "לבי ובשרי ירננו אל אל חי" -- פירוש, אף בשרי שהיא מדרגות תחתונות; "ירננו אל אל חי" - פירוש, נתעלו.

וזהו ויעבר אלהים רוח על הארץ שנתעורר מדת רחמים שהוא רוח מדת יעקב, כמש"ה ותחי רוח יעקב, על מדרגות תחתונים שבארציות וזהו על הארץ כי לא ידח ממנו נדח. וישוכו המים, פי' דאיתא בגמרא דברותחין נדונו, פי' שהמים שהם החסדים שהיו דור המבול מקבלים מהם נתהפכו לגבורות וזהו רותחין, ואז לא היה להם ממי לקבל חיות וממילא הם כלים אבל אח"כ כשנתעורר רחמים ע"י נח, צדיק יסוד עולם שהעלה הכל לשרשה לחכמה שהוא כ"ח מ"ה פי' שהעלה על הכ"ח עתים לשרשם, ע"י שהיה במדריגות מ"ה דלית ליה מגרמיה כלום כמ"ש דהמע"ה, לך ה' הגדולה וכו' וכשמכניע כל המדות להשי"ת אזי מביא השגת אלהות בעולם ואז אש לפניו תלך וכו' וכל הנצוצות נתעלו ונמתקים בשרשם וזהו ויעבר אלהים פי' שנפלו כל הגבורות ע"י שהיה רוח שנתעורר רחמים על הארץ ע"י נח, והביא התגלות אלהות בעולם ואז אש לפניו תלך וכו' כנ"ל, וזהו עשרה דורות מאדם עד נח, פי' שדור המבול היו מהפכים כל הי' מדות לדין ע"י מעשיהם הרעים, לכך לא היה להם ממי לקבל חיות, ונח תיקן הכל וזהו עשה לך תיבת, פי' שתעלה הדבור לשרשה מתחתיים שניים ושלישים תעשיה, פי' בדבור יש שלשה מדרגות, דבורים שפלים של עבירה וזהו תחתים לזבל, דבורים של רשות זהו שניים לדור, פי' כל בני אדם מדברים כך ודבורים של מצוה בדחילו ורחימו שהם כנפים שבהם נתעלה הדבור לשרשה, זהו עליונים לאדם, פי' שיעלה הדבור ע"י הכנפים לחכמה שהוא כ"ח מ"ה מספר אדם, אך אף בדבורים השפלים צריך להיות שם איזה מדה מז' מדות הקדושות אך שנפל בקליפה והצדיק ע"י שמכניע כל המדות להש"י מעלה כל המדות שבמדרגות תחתונים להשי"ת ונח תיקן כאשר צוה ה' ונתעלה הדבור וזהו ותרם (התבה) מעל הארץ שנתעלה הדבור מארציות, וזהו אלה תולדות נח, לפי שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים, ומה היו התולדות נח, פי' שהיה מביא מנוחה ושלמות בעולם על ידי שהיה מעלה כל המדות לשרשם למקום מנוחה ושלימות, ששם אין דינין כלל, ואז נמתקים בשרשם והרע

נופל והניצוצות נתעלו וזהו איש צדיק תמים, שהיה מקשר כל המדות לשלמות צדיק לשון התקשרות, תמים לשון שלמות ואז כל המדות שיהיו במדרגות שפילות בדינין נתהפכו לרחמים והיו יכולין לקבל חיות מכל המדות וזהו א"ת הצירופים שנקראים את, לפי שהוא מא' ועד תי"ו, האלהים שהיו בדינים נתהפך לרחמים ונעשה המשכה, וזהו התהלך לשון הליכה והמשכה, והכל היה ע"י שהיה מעלה כל המדות למנוחה, וזהו ותבא אליו היונה פי' שנתעלה הדבור ותבא הצדיק היה מביא הדבור שנק' יונה להשי"ת, ואיך היה מעלה הדבור ע"י שהיה מכניע כל המדות להשי"ת והיה משבר הקליפות ומעלה הניצוצות שהיה בקליפה, וזהו והנה עלה זית, כי איתא בגמ' שמן זית יפה לזכרון, פי' שמן נקרא חכמה שהוא למעלה מן הצירופים ושם אין דין כלל. וזהו יפה לזכרון ששם אין שכחה שהוא מסטרא דדינא, אבל הזית עצמה קשה לשכחה, פי' כשהחכמה עדיין בקליפות יש שם עדיין דין, לפיכך קשה לשכחה לפיכך צריך לחבוט את הזית, צריך לשבר הקליפה ולהוציא משם השמן שהם הנצוצות ולהעלות לשרשם ע"י שהיה מדבר דיבורים בתורה ותפלה ביראה ואהבה, וזהו בפיה, בפי בדבור ה' ע"י ה' מוצאות הפה, בזה היה מעלה הכל לשרשם, וזהו היה תיקון נח.